

5. Рагулин А.В. Современные проблемы и тенденции профессионального развития адвоката / А.В. Рагулин // Евразийская адвокатура. – 2013. – № 5. С.14–21.

6. Детская адвокатура [Электронный ресурс] : [Интернет-портал]. – Электронные данные. – Режим доступа: <http://pravo.studio/pravo-rossii-yuvenalnoe/detskaya-advokatura-79042.html> (дата обращения 02.03.2018)

Подлісник І. С.

Студент 3 курсу економіко-правового факультету Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова, м. Одеса, Україна

Науковий керівник: Миколенко О. М., кандидат юридичних наук, доцент Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова, кафедра кримінального права, кримінального процесу та криміналістики, м. Одеса, Україна

Особливі риси діяльності детективів як окремого підрозділу у лавах НАБУ

З обранням Україною європейського шляху розвитку та подальшої євроінтеграції перед владою постала мета побудови та подальшого розвитку демократичної та правової держави. У зв'язку з цим виникає потреба у регулюванні суспільних відносин та боротьбі з багатьма негативними явищами, передусім корупцією та корупційними схемами. Для цього українським Парламентом був прийнятий у 2014 році Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» (далі - Закон), в результаті чого з'явився зовсім новий і до цих пір досі небачений в Українській державі орган - Національне антикорупційне бюро України (далі - НАБУ). Основною причиною створення згаданого органу було очищення влади від корупції. Щодо самого кадрового складу НАБУ, то мова йде про нові суб'єкти досудового розслідування, які називаються слідчі детективи.

Таке поняття як «детектив» є досить новим для термінологічного апарату у сучасному законодавстві. У цій ситуації, згаданий термін зустрічається та розкривається, як один з базових, лише у двох нормативних актах, таких як Закон про НАБУ [1] та Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» [2], відповідно до яких вказується, що детективи проводять досудове розслідування та здійснюють оперативно-розшукову діяльність. Додатково, щодо цих двох основних законів відносно НАБУ є окремий доказовий документ, - а саме Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Національного антикорупційного бюро України» [3]. Там детально вказується, що таке об'єднання як НАБУ має сприяти розширенню обізнаності суб'єктів боротьби з корупцією, що дасть змогу у подальшому більш об'єктивно й ефективно використовувати здобуту інформацію задля того, щоб встановити дані про кримінальні порушення, розширити змогу інших правоохоронних органів збирати докази, що прямо вказують на участь у корупційних злочинах певних осіб і здійснить процесуальне впровадження інших фактичних відомостей по відношенню до причин та обставин діяльності злочинного характеру, пов'язаних з корупцією. Разом із тим подібна модель функціонування підрозділу детективів НАБУ дозволить

мінімізувати ризики, що стосуються витоку інформації відносно осіб, котрі оголошуються підозрюваними у корупції та корупційних схемах.

Окремо необхідно зауважити, що навіть сама процедура відбору детективів до складу Бюро є досить унікальною системною кадровою політикою у державі, яка до цього моменту не бачила аналогів за всі часи незалежності. Усе здійснюється у форматі проходження конкурсу в декілька етапів, що є також досить новітнім процесом у призначенні на державну посаду. Суть полягає у тому, що детективи Національного антикорупційного бюро України зобов'язуються пройти конкурс відкритого характеру, що складається з наступних п'яти етапів:

- 1) тести на знання законодавства;
- 2) тест «general skills», що дозволяє перевірити рівень інтелекту та можливості логічного мислення конкурсанта;
- 3) психометричні тести;
- 4) відкрита співбесіда;
- 5) випробування на детекторі брехні (поліграфі) [1].

Досить цікавим є той факт, що, як правило, комісія при відборі претендентів на посаду детективів НАБУ більший пріоритет надає особам із мінімальним досвідом роботи. Це робиться для того, щоб вони у майбутньому не були задіяні у корупційній діяльності та пройшли навчання й підготовку, які б сприяли виробленню методів і тактик, необхідних при застосуванні у своїй професійній діяльності.

Додатковою особливістю детективів НАБУ, як суб'єктів досудового розслідування, є той момент, що вони проводять розслідування справи, пов'язаною з корупцією та корупційними схемами, групою із загальною кількістю не менш ніж два детектива. Подібні заходи здійснюються з метою забезпечення побічного взаємоконтролю між обома колегами та мінімізації корупційних ризиків протягом виконання своїх функціональних доручень і обов'язків. Додатково до усього вище зазначеного, важливо зацентувати увагу на тому, що державою моніториться перевірка образу та способу життя детективів в особі спеціальної незалежної державної установи, яка, в свою чергу, забезпечує реалізацію стратегічного призначення даного органу в протидії корумпованості.

Слід зазначити ту обставину, що існує ще одна окрема установа, у відповідності з положеннями Закону України «Про державне бюро розслідувань» від 2015 року, який є також новоствореним спеціалізованим органом досудового розслідування - Державне бюро розслідувань (далі - ДБР). Ст. 55 вище наведеного закону визначає, що основними завданнями ДБР є запобігання, виявлення, попередження злочинів, вчинених службовими особами НАБУ [4].

Отже, підсумовуючи викладене, важливо вказати на те, що за останні декілька років діяльності НАБУ, підрозділи його детективів починають стикатися з ситуаціями правозастосовного характеру, що, в свою чергу, створюють перешкоди для ефективного розслідування і досягнення бажаних результатів. Так, наприклад, НАБУ зосереджений на абсолютній ліквідації корупційної діяльності з боку державних чиновників. Водночас вітчизняне законодавство України наділяє недоторканністю окремих суб'єктів, що є підслідні Бюро, а саме народних депутатів та суддів різних інстанцій, окремих посадових осіб та представників органів територіальних громад, що буде суттєві перепони на шляху проведення щодо них слідчих та розшукових дій. Таким чином, вбачаємо за необхідне

впровадження на рівні українського законодавства певних механізмів, що могли б обмежити недоторканність депутатів ВРУ та суддів різних інстанцій, окремих посадових осіб та представників територіальних громад тощо. Слід зазначити, що у кримінальному процесуальному законодавстві при обранні запобіжного заходу підозрюваного у вчиненні корупційного злочину передбачається обов'язкове обрання застави в якості альтернативи тримання під вартою [5]. Це, в свою чергу, означає, що існує суттєвий ризик того, що будь-який підозрюваний після внесення застави у будь-який момент може переховуватись від слідства НАБУ. На нашу думку, вбачаємо за необхідне внести окремі зміни до КПК, що надавали б суддям можливість самостійно вирішувати питання щодо обрання виду запобіжного заходу, - це, тим самим, доведе справи до того результату, до якого прагне українська громадськість.

Список використаних джерел:

1. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 47. – ст. 2051.
2. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. № 2135-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – ст. 303.
3. Пояснювальна записка до законопроекту № 1660 від 27.12.2014 р. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Національного антикорупційного бюро України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/GH1A400A.html
4. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 р. № 794-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 6. – ст. 55.
5. Кримінальний процесуальний Кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

Дудко О. В.

студентка 4 курсу факультета управління Академії управління при Президенті Республіки Беларусь, г. Минск, Республіка Беларусь

Научный руководитель: Савчук Т. А., доцент кафедри конституційного і адміністративного права, кандидат юридических наук

Транспарентність правосуддя и его реализация в уголовном процессе

На сьогоднішній день одним из основных признаков демократического государства является открытость и прозрачность деятельности государственных органов. Суд, являясь органом судебной власти, осуществляет правосудие по уголовным делам на основе принципа гласности, который выступает в качестве гарантии справедливого осуществления правосудия. Следует отметить, что все чаще понятия «гласность», «прозрачность» применительно к правосудию отождествляют с термином «транспарентность». В целях не допущения дальнейшего смешения данных понятий, считаем целесообразным дать определение термину «транспарентности».

Так, Е.В. Марковичева отмечает, что транспарентностью правосудия в современной юридической науке принято считать его открытость, доступность информации о деятельности судебной власти вообще и о рассмотрении судами